

ПРОТОКОЛ

онлайн-консультацій із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування та онлайн-наради з департаментами фінансів обласних державних адміністрацій та департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо обговорення проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» у частині взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами

м. Київ,
Міністерство фінансів України

03.09.2024

ПРИСУТНІ:

від Міністерства фінансів України – Улютін Д. В., Єрмоличев Р. В., Корень О. В., Наврата А. І., Рожкова Л. О., Бойко С. М., Овчаренко В. П., Романюк Ю. П., Жук О. А., Перощук З. І., Бондаренко А. В., Грицун Т. Г., Марценюк С. К., Гузир Ю. А.;

від Секретаріату Кабінету Міністрів України – Пасічник В. А.;

від Секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань бюджету – Ватульов А. В., Войтенко Є. А., Расчислова Л. В., Філіпченко Т. О., Симончук К. В.;

від Міністерства освіти і науки України – Сташків А. Б.;

від Міністерства охорони здоров'я України – Полегенько К. І.;

від Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України – Касіяник А. В., Мерзлова О. П.;

від обласних державних адміністрацій, департаментів фінансів обласних державних адміністрацій та департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) – заступники голів обласних державних адміністрацій, директори департаментів фінансів, їх заступники, керівники управлінь та відділів департаментів (за списком);

від всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування:

Української асоціації районних та обласних рад – Єгорова-Луценко Т. П., Нікульшин Д. О.;

Асоціації об'єднаних територіальних громад – Корінний О. О., Коваль В. М., Добрівський Т. Г., Арсенюк Т. А.;

Асоціації громад – Коломійцева Д. М.;

Асоціації міст України – Слобожан О. В.

ВИСТУПИЛИ:

Перший заступник Міністра фінансів України Улютін Д. В. – щодо основних положень проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (далі – проєкт Державного бюджету на 2025 рік), особливостей та умов, у яких формується цей законопроект на наступний бюджетний період.

Денис Улютін зауважив, що основною і вагомою особливістю проекту Державного бюджету на 2025 рік є те, що бюджет формується на третьому році війни, і проблем у бюджетній системі України, які, окрім іншого, зумовлюються непередбачуваними викликами в економічній, соціальній, освітній, енергетичній, інших життєзабезпечуючих сферах суспільного життя, в макроекономічному та фінансовому середовищах з кожним воєнним роком стає лише більше.

Поінформував, що безпека і оборона залишаються абсолютними пріоритетами проекту Державного бюджету на 2025 рік. Всі зусилля спрямовуються на концентрацію фінансових ресурсів за пріоритетними в умовах воєнного стану напрямками.

Зазначив, що Мінфін намагається вчасно реагувати на усі виклики воєнного часу, максимально попереджувати можливі негативні явища, передусім в ресурсній базі державного та місцевих бюджетів, щоб не допустити критичних ситуацій у бюджетній системі України в цілому.

Окрему увагу приділив питанням виконання місцевих бюджетів у 2024 році, важливий акцент зробив на позитивній динаміці виконання показників таких бюджетів у поточному році порівняно з показниками минулого та попередніх років.

Вагоме місце відвів ключовим засадам та особливостям формування державної бюджетної політики в частині місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин на 2025 рік, зокрема зауважив на окремих і важливих особливостях бюджетного процесу наступного бюджетного періоду, які, зокрема, спонукали до диференційованого підходу в частині здійснення горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій.

Директор Департаменту політики міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів Корень О. В. – щодо ключових аспектів місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин у 2025 році.

Олександр Корень зосередився на особливостях складання проектів місцевих бюджетів на 2025 рік, зупинився на основних проблемних питаннях горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів місцевого самоврядування та обласних бюджетів.

Окрему й особливу увагу приділив проблемі відсутності статистичних реалістичних даних щодо чисельності населення, вагомим проблемним аспектам обліку та чисельності внутрішньо переміщених осіб, які є ключовим параметром в системі горизонтального вирівнювання і на цьому етапі стали першопричиною унеможливлення здійснення об'єктивного розрахунку базової та реверсної дотацій.

Під час виступу навів ряд аргументів на користь диференційованого підходу до здійснення горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій на 2025 рік; розставив основні акценти на ключових нововведеннях; деталізував підхід до розрахунку міжбюджетного трансферту для місцевих бюджетів тимчасово окупованих територіальних громад; наголосив на необхідності

детального ознайомлення учасників бюджетного процесу з положеннями інструктивного листа, надісланого місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування напередодні бюджетних консультацій.

Представник Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» Нікульшин Д. В. (перший заступник Голови Секретаріату УАРОР), який озвучив ряд проблемних питань, на яких просив звернути особливу увагу.

Зокрема, позиція представника УАРОР полягає в тому, що існує необхідність у:

- підвищенні фінансової спроможності обласних бюджетів для забезпечення стабільного функціонування комунальних підприємств з теплопостачання, водопостачання та водовідведення; зарахуванні у зв'язку з цим до обласних бюджетів додаткових 4 % ПДФО;

- здійсненні компенсації заборгованості з різниці в тарифах та приведенні у відповідність таких тарифів;

- підтримці діяльності субрегіонального рівня, передбаченні збільшення у 2025 році обсягу субвенції на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень.

Голова Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад», голова Новоукраїнської громади Кіровоградської області Корінний О. О. – щодо актуальних питань членів Асоціації ОТГ, зокрема стосовно доцільності:

- закріплення на законодавчому рівні 64 % ПДФО за бюджетами місцевого самоврядування (крім м. Києва);

- надання доступу органам місцевого самоврядування до інформаційних баз даних та реєстрів, що ведуться в електронному форматі, інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем ДПС та передачі повноважень щодо адміністрування місцевих податків та зборів органам місцевого самоврядування;

- вилучення до державного бюджету реверсної дотації з місцевих бюджетів та спрямування її у вигляді додаткового ресурсу для збільшення обсягу базової дотації тим громадам, які потребують цього;

- перегляду параметрів розрахунку горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів;

- списання заборгованості за середньостроковими позиками, наданими місцевим бюджетам у 2009–2014 роках;

- розширення напрямів використання вільних залишків коштів, зокрема з урахуванням нагальних питань у громадах;

- збільшення планового обсягу освітньої субвенції, враховуючи збільшення мінімальної заробітної плати та інфляційні процеси;

- здійснення розрахунку базової капітаційної ставки за програмою медичних гарантій з урахуванням інфляційних процесів з 2021 року; здійснення розрахунку потреби та запровадження підвищуючого коефіцієнту для надання послуг первинної медичної допомоги мешканцям сільських громад з

коефіцієнтом не нижче 1,2;

– передбачення фінансування бюджетних програм для надання житлових субсидій ВПО; зниження мінімального розміру першого внеску для кредитування ВПО; синхронізації програм «Оселя» та «Відновлення» та забезпечення максимальної підтримки ВПО; розширення критеріїв кредитування в рамках програми «Оселя»; запровадження пільгової кредитної ставки на весь термін кредиту для ВПО.

Представниця Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Всеукраїнська асоціація громад» Коломійцева Д. М. (заступниця виконавчого директора з юридичних питань Всеукраїнської асоціації громад), яка зосередилася на питаннях щодо:

– продовження застосування нормативу відрахування ПДФО у розмірі 64 % до бюджетів територіальних громад та закріплення цього нормативу у Бюджетному кодексі України;

– врегулювання на законодавчому рівні питання щодо обов'язкової передачі міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами на підтримку спеціалізованої медичної допомоги;

– розширення напрямів використання вільних залишків бюджетних коштів місцевих бюджетів;

– передбачення та збільшення обсягів міжбюджетних трансфертів в освітній сфері та сфері охорони здоров'я для територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та тимчасово окупованих територій.

Представник Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» – Слобожан О. В. (виконавчий директор Асоціації міст України), який озвучив проблемні питання щодо:

– зарахування на постійній основі до бюджетів територіальних громад 64 % ПДФО;

– залишення коштів реверсної дотації в місцевих бюджетах до завершення воєнного стану; на 2025 рік це збереження ресурсу для 199 територіальних громад, з яких 9 % є обласними центрами адміністративно-територіальних одиниць, 75 % – малими містами, селищами та селами;

– зарахування з 2025 року до бюджетів територіальних громад ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, насамперед «силового» ПДФО;

– перегляду порядку та умов надання додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації, з метою забезпечення належної компенсації громадам втрат «військового» ПДФО на рівні надходжень 2021 року;

– передбачення додаткової дотації на компенсацію та відбудову інфраструктури, пошкодженої внаслідок російської агресії, в обсязі не менше

35 млрд грн;

– списання заборгованості місцевих бюджетів перед державним бюджетом за надані середньострокові позики в обсязі 9 млрд грн;

– підготовки до опалювального сезону 2024/2025 та необхідності передбачення у державному бюджеті фінансового ресурсу для погашення різниці в тарифах;

– передбачення субвенції на облаштування укриттів у закладах з масовим перебуванням людей (не менше 3,5 млрд грн);

– збільшення обсягу фінансування освітньої субвенції в розмірі не менше 110 млрд грн;

– передбачення субвенції на придбання шкільних автобусів.

О. Слобожан зазначив, що увесь перелік пропозицій до бюджетних законопроектів у частині місцевих бюджетів та міжбюджетних трансфертів Асоціація міст України надішле відповідним листом до Міністерства фінансів України.

СЛУХАЛИ:

Представників департаментів фінансів обласних державних адміністрацій – Репіка В. М. (директора департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)), **Копачевського М. А.** (директора департаменту фінансів Вінницької ОДА), **Дякову А. А.** (директора департаменту фінансів Чернівецької ОДА), **Медведя С. М.** (директора департаменту фінансів Запорізької ОДА) та **Конакову І. С.** (директора департаменту фінансів Донецької ОДА), які озвучили проблемні питання бюджету міста Києва та обласних бюджетів, зумовлені, зокрема, проблемами:

– у сфері здійснення статистичних досліджень та застосування нового класифікатора будівель і споруд;

– несвоєчасного розподілу освітньої субвенції головним розпорядником бюджетних коштів.

Представники департаментів фінансів обласних державних адміністрацій наголосили, зокрема, на необхідності:

– фінансової підтримки обласних бюджетів для забезпечення стабільного функціонування комунальних підприємств з теплопостачання, водопостачання та водовідведення;

– перегляду умов оплати праці працівників державних органів на обласному рівні, зокрема збільшення обсягу заробітної плати;

– збільшення рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Заступника Міністра освіти і науки України Сташківа А. Б. – щодо розподілу освітньої субвенції; затвердження порядку та умов надання, а також розподілу субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Заступника Міністра фінансів України Єрмоличева Р. В. – щодо

проблемних питань розподілу в проєкті Державного бюджету України на 2025 рік освітньої субвенції; затвердження порядку та умов надання, а також розподілу субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами; оплати праці працівників державних органів в умовах воєнного стану протягом 2024 року та у 2025 році.

Першого заступника Міністра фінансів України Улютіна Д. В., який прокоментував порушені представниками асоціацій та департаментів фінансів міста Києва та обласних державних адміністрацій питання і, зокрема, зауважив, що у проєкті Державного бюджету на 2025 рік врахованими можуть бути лише збалансовані та обґрунтовані пропозиції до цього проєкту.

В умовах воєнного стану, враховуючи пріоритетні напрями проєкту Державного бюджету на 2025 рік, якими є безпека і оборона, пропозиції, які зумовлюють зменшення фінансового ресурсу державного бюджету, не можуть бути врахованими, зокрема в частині зарахування до місцевих бюджетів у 2025 році податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу.

На цьому етапі, Мінфін, окрім іншого, підтримав розширення напрямів використання вільних залишків коштів місцевих бюджетів; відповідні зміни відображено в проєкті Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо відновлення середньострокового бюджетного планування на місцевому рівні та приведення окремих його положень у відповідність із законами України» (реєстр. № 11131 від 27.03.2024).

Питання продовження зарахування 64 % ПДФО до бюджетів місцевого самоврядування залишається дискусійним і потребує подальшого предметного аналізу.

Позиція щодо необхідності своєчасного розподілу головними розпорядниками субвенцій, зокрема освітньої субвенції, підтримується.

ВИРІШИЛИ:

Департаменту політики міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів спільно з Департаментом видатків виробничої сфери, Департаментом видатків бюджету гуманітарної сфери, Департаментом видатків бюджету соціальної сфери, Департаментом видатків бюджету органів влади, Департаментом податкової політики, Департаментом прогнозування доходів бюджету та Департаментом фінансів паливно-енергетичного комплексу та майнових відносин Міністерства фінансів України:

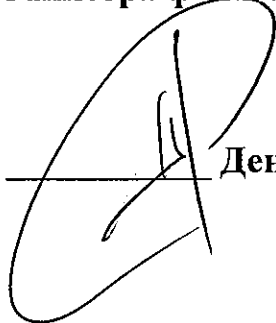
– розглянути усі пропозиції, опрацювати порушені питання; у разі необхідності з метою пошуків конструктивних шляхів вирішення кожного з них надіслати їх на опрацювання відповідним галузевим міністерствам;

– розглянути можливість зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах воєнного стану, враховуючи можливості державного

бюджету.

**Від Міністерства фінансів
України:**

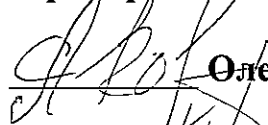
**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН

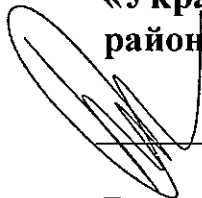
**Від всеукраїнських асоціацій
органів місцевого самоврядування:**

**Голова Всеукраїнської асоціації
органів місцевого самоврядування
«Асоціація об'єднаних
територіальних громад»**

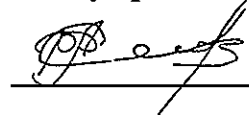
Олександр КОРИННИЙ

**Президент Всеукраїнської асоціації
органів місцевого самоврядування
«Українська асоціація обласних та
районних рад»**

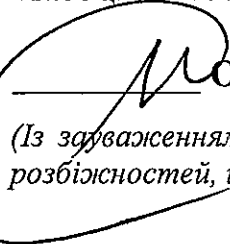
Тетяна ЄГОРОВА-ЛУЦЕНКО

**Виконавчий директор
Всеукраїнської асоціації органів
місцевого самоврядування
«Всеукраїнська асоціація громад»**

Іван СЛОБОДЯНИК

**Виконавчий директор
Всеукраїнської асоціації органів
місцевого самоврядування
«Асоціація міст України»**

Олександр СЛОБОЖАН

*(Із зауваженнями з урахуванням Протоколу
розбіжностей, що додається на 1 арк)*

ПРОТОКОЛ РОЗБІЖНОСТЕЙ

до Протоколу онлайн-консультацій із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування та онлайн-наради з департаментами фінансів обласних державних адміністрацій та департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо обговорення проекту закону про Державний бюджет України на 2025 рік у частині взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами
від 11 вересня 2024 року

Редакція Міністерства фінансів України	Редакція запропонована Асоціацією міст України
<p>ПРОТОКОЛ</p> <p>онлайн-консультацій із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування та онлайн-наради з департаментами фінансів обласних державних адміністрацій та департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо обговорення проекту закону про Державний бюджет України на 2025 рік у частині взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами</p> <p>м. Київ, Міністерство фінансів України</p> <p>03.09.2024</p> <p>... ВИСТУПИЛИ:</p> <p>... Представник Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» – Слобожан О. В. (виконавчий директор Асоціації міст України), який озвучив проблемні питання щодо:</p> <p>... – списання заборгованості місцевих бюджетів перед державним бюджетом за надані середньострокові позики в обсязі 9 млрд грн;</p> <p>... ВИРІШИЛИ:</p> <p>1. Департаменту політики міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів спільно з Департаментом видатків виробничої сфери, Департаментом видатків бюджету гуманітарної сфери, Департаментом видатків бюджету соціальної сфери, Департаментом видатків бюджету органів влади, Департаментом податкової політики, Департаментом прогнозування доходів бюджету та Департаментом фінансів паливно-енергетичного комплексу та майнових відносин Міністерства фінансів України:</p> <ul style="list-style-type: none">– розглянути усі пропозиції, опрацювати порушені питання; у разі необхідності, з метою пошуків конструктивних шляхів вирішення кожного з них, направити їх на опрацювання відповідним галузевим міністерствам;– розглянути можливість зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах воєнного стану, враховуючи можливості державного бюджету.	<p>ПРОТОКОЛ</p> <p>онлайн-консультацій із всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування та онлайн-наради з департаментами фінансів обласних державних адміністрацій та департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо обговорення проекту закону про Державний бюджет України на 2025 рік у частині взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами</p> <p>м. Київ, Міністерство фінансів України</p> <p>03.09.2024</p> <p>... ВИСТУПИЛИ:</p> <p>... Представник Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» – Слобожан О. В. (виконавчий директор Асоціації міст України), який озвучив проблемні питання щодо:</p> <p>... – списання заборгованості місцевих бюджетів перед державним бюджетом за надані середньострокові позики в обсязі 9 млрд грн на виконання статті 44 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»;</p> <p>... ВИРІШИЛИ:</p> <p>1. Департаменту політики міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів спільно з Департаментом видатків виробничої сфери, Департаментом видатків бюджету гуманітарної сфери, Департаментом видатків бюджету соціальної сфери, Департаментом видатків бюджету органів влади, Департаментом податкової політики, Департаментом прогнозування доходів бюджету та Департаментом фінансів паливно-енергетичного комплексу та майнових відносин Міністерства фінансів України:</p> <ul style="list-style-type: none">– розглянути усі пропозиції, опрацювати порушені питання; у разі необхідності, з метою пошуків конструктивних шляхів вирішення кожного з них, направити їх на опрацювання відповідним галузевим міністерствам;– розглянути можливість зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах воєнного стану, враховуючи можливості державного бюджету;– врахувати при підготовці проекту закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік» зарахування на постійній основі до бюджетів територіальних громад 64% ПДФО; надання бюджетам тергромад додаткової дотації з компенсації втрат «військового» ПДФО; залишення коштів реверсної дотації в місцевих бюджетах до завершення воєнного стану; повернення із 2025 року зарахування до бюджетів громад «силового» ПДФО, погашення різниці в тарифах.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН